

Konsumenttvistnämndens beslut

Nämnden sätter ned fakturan daterad den 16 februari 2016 och utställd av Advokatbyrån till 34 375 kronor inklusive mervärdesskatt.

Bakgrund

Advokaten har biträtt Konsumenten vid boutredning i dödsboet efter Konsumentens mor. Dödsbodelägare är, förutom Konsumenten, hennes bror och hennes syster. Systemen har företrätts av advokat AC och brodern har företrätts av advokat RG. Tingsrätten har förordnat advokat JA som boutredningsman.

Konsumenten har genom faktura daterad den 16 februari 2016 och utställd av Advokatbyrån debiterats 35 625 kronor inklusive mervärdesskatt avseende Advokatens arbete. Konsumenten har härefter dels sagt upp avtalet med Advokaten dels bestridit fakturan.

Konsumentens krav

Konsumenten har begärt att fakturan den 16 februari 2016 ska sättas ned till ett skäligt belopp motsvarande 17 500 kronor inklusive mervärdesskatt, eller till ungefär hälften av det fakturerade beloppet. Konsumenten har anfört att det debiterade arvodet är oskäligt samt utvecklat sin ståndpunkt enligt i huvudsak följande.

De åtgärder som vidtagits av Advokaten har varit av enklare natur, och kan inte rimligtvis ersättas med 2 500 kronor per timme. Det generella intrycket har varit att uppgiften har skötts utan tillräckligt engagemang för att arbetet ska kunna beskrivas som kvalificerat. Advokaten har inte bistått henne med någon egentlig vägledning eller något förhållningssätt för tillvaratagande av hennes intressen, utan enbart åstadkommit grundläggande slutsatser om gåvobrev, testamenten och kartor från Lantmäteriet.

Den tidsåtgång som redogjorts för i fakturan kan inte vara riktig. Advokaten har enligt redogörelsen lagt ned fyra timmar för "Förberedelse och inställelse vid boutredningssammanträde". Tidsåtgången för det utförda arbetet är rätteligen två timmar. Mötet, som ägde rum hos boutredningsmannen, pågick 60–90 minuter. Resvägen till och från mötesplatsen kan inte ha tagit längre tid än en halvtimme. Under mötet diskuterades frågor kring bouppteckning, testamente, gåvobrev, delning av lösöre och de kartor/bilder/värdering som gällde fastighetsdelningen. Frågorna var av mycket enkel karaktär och hade väl förberetts

vid hennes och Advokatens beredningsmöte. Under boutredningsammansammanträdet förde hon dessutom sin talan själv.

Vidare har Advokaten enligt fakturan lagt ned tre timmar för "under ärendets gång har överväganden skett och inläsning av mottagna handlingar såsom bouppteckning, testamente, två värderingsutlåtanden, kartor och skrivelser". Tidsåtgången för det utförda arbetet är rätteligen två timmar. Advokaten har genom ovan nämnda fyra timmar redan debiterat henne för större delen av detta arbete.

Posten "besvarande av mail och skrivelser till dig" antar hon rör rent administrativa uppgifter, som att arkivera handlingar och föra in mail i rätt mapp i datorn. Antalet handlingar kan knappast utgöra en sådan mängd att det skulle kunna gå åt en timme för att utföra dessa uppgifter.

Varken vid sina första kontakter med Advokaten eller senare har hon blivit upplyst om Advokatens timkostnad. I ett samtal upplystes hon om att Advokaten hunnit arbeta upp "ganska många timmar" varpå hon påpekade att hon borde få en specificerad redogörelse för utfört arbete. Hon menar att faktureringsrutinerna är utformade på ett sätt att hon som klient i förväg inte har en verklig chans att bedöma kostnaderna.

Boutredningsmannen hade föreslagit att hon skulle ha ett eget ombud, varvid hon invänt att hon borde ha tillräckliga juridiska kunskaper för att komplettera den handläggning som en boutredningsman rimligen borde kunna erbjuda. Boutredningsmannen vidhöll sin uppfattning samt rekommenderade Advokaten. Till saken kommer att boutredningsmannen sedan tidigare är bekant med Advokaten och att advokaterna tidigare har arbetat på samma kontor och kan fortfarande sägas ha en affärsmässig förbindelse. Hon menar att detta ska beaktas vid bedömningen av skäligheten av det arvode som Advokaten debiterat.

Advokatens yttrande

Advokaten har motsatt sig Konsumentens krav samt anfört i huvudsak följande. Konsumenten och särskilt hennes syster har varit oense i flera frågor. Dödsboet äger två fastigheter och en byggnad på ofri grund. I ärendet har förekommit diskussioner om fastigheternas värden och hur de ska skiftas. Byggnaden på ofri grund har också varit föremål för diskussioner såsom bestämmande av gränser, fastighetsreglering och avstyckning. Parterna har inte heller kommit överens i lösöresfrågan. Han har också gått igenom den avlidnes testamenten och haft synpunkter på hur de kan tolkas.

Innan han fakturerade Konsumenten bad hon honom att lämna en specificerad faktura, vilket han gjort. Konsumenten har gjort gällande att det är oskäligt att han begärt ersättning för fyra timmar vid sitt deltagande under boutredningsammansammanträdet. Enligt sina noteringar varade

sammanträdet en timme och 45 minuter. Han ansåg att han behövde förbereda sig inför mötet och gjorde så. I de fyra timmarna ingår också gångtid till och från boutredningsmannen om sammanlagt en timme.

Han har inte haft något skriftligt uppdragsavtal med Konsumenten och har fakturerat skäligt belopp.

Det är säkert riktigt att boutredningsmannen föreslagit att Konsumenten också borde företrädas av ett biträde, samt att han föreslagit honom. Han rekommenderas ofta i arvsärenden, eftersom han arbetat med arvsfrågor i mer än 30 år.

Det är också korrekt att han, för flera år sedan, arbetat på samma kontor som boutredningsmannen. Den uppgiften saknar relevans i detta ärende.

Advokaten har i syfte att belysa vad som förevarit i ärendet gett in kopior av e-postmeddelanden från Konsumenten, system och boutredningsmannen samt en skrivelse från boutredningsmannen till respektive dödsbodelägares ombud angående en av dödsboets fastigheter.

Bemötande från konsumenten

Konsumenten har bemött Advokatens inställning enligt i huvudsak följande. Den del av boutredningen som rör fastighetsvärderingar och fastighetsreglering avhandlades under sammanträdet hos arvsskiftesmannen och vid något eller några av telefonsamtalen med Advokaten. Det rörde sig dock inte om någon konflikthantering eller invecklad fråga. Hon har inte framställt någon invändning mot det sätt som fastigheterna värderats. Den ena fastigheten har en oklar gräns och extra insatser har därför fått göras för att klargöra denna gräns. Hon har dock inte heller haft anledning att invända mot detta och det hela har dessutom skötts av arvsskiftesmannen. Ett påpekande gjordes av hennes syster vad gällde den ena fastighetens placering men detta påstående tillbakavisades enkelt av boutredningsmannen. Inte heller detta kan ha orsakat någon större arbetsinsats av Advokaten.

Advokaten har tagit del av de fastighetskartor som lantmäteriet har presenterat i syfte att kontrollera kartornas riktighet och sedan har han sorterat dem i sitt arkiv. Det har varit fråga om enkla och okvalificerade uppgifter.

Vad sedan gäller att parterna inte kommit överens i lösöresfrågan handlar det om ett tillfälle när dödsbodelägarna ute på plats skulle dela upp diverse lösöre. Advokaten var inte närvarande. Under mötet riktade hennes syster beskyllningar mot henne och hennes bror som antydde att de skulle ha undanhållit egendom, försvårat arvsdelningen och stulit egendom ur dödsboet. Hon valde att inte bemöta detta under själva mötet utan skrev istället ett mejl till boutredningsmannen för att bemöta sin systers påståenden. Advokaten blev informerad vid

deras första möte om samarbetsklimatet mellan hennes bror och syster. Det som omtalas i nämnda mejl kan inte ha påverkat Advokatens arbete i någon märkbar utsträckning. När mejlet var skrivet fanns det inte mycket mer att säga. Advokaten har därefter mottagit några enstaka mejl från hennes systems ombud med begäran om vissa mindre delar ur resterande lösöre kvar att fördela samt något mejl/telefonsamtal om lösöre som varit placerat på annan plats. Detta kan inte ha renderat någon större arbetsinsats. Han har kortfattat svarat att detta måste lösas i samband med avslutandet av arvsförfarandet i stort.

Testamentena var enkla att tolka för den som har någon kunskap om arvsrätt. Vid deras första möte lade Advokaten testamentena framför henne på bordet och sade ”se vad du kan göra av dessa”, varpå han gick för att hämta kaffe. När han kom tillbaka frågade han vad hon kommit fram till varvid hon förklarade innebörden av testamentena och han bekräftade att hon tolkat dessa rätt. Den andra gången som dokumenten var uppe till diskussion var på det omtalade mötet med boutredningsmannen. Under mötet förde hon, som ovan nämnts, sin talan själv.

Angående Advokatens deltagande i sammanträdet invänder hon framförallt mot förberedelsetiden men också gångtiden. Av ovanstående framgår att förberedelsetiden inte skulle behöva ta fyra timmar speciellt om Advokaten själv påpekar att han har 30 års erfarenhet av sådana tillfällen. Det är dessutom förvånande att ersättning begärs för gångtiden. Promenaden har gått mellan K-vägen och till N-vägen invid B-parken. Det finns dessutom kollektivtrafik vilket ger fem–tio minuters resväg.

Nämndens beslutsmotivering

Det arvode som en advokat debiterar ska vara skäligt, vilket framgår av punkt 4.1.1. i Sveriges advokatsamfunds vägledande regler om god advokatsed. Denna regel ska inte uppfattas på sådant sätt att den utgör ett hinder mot en advokats frihet att med viss marginal bestämma sitt arvode. I nämnda regler punkt 4.1.2. exemplifieras vad som får beaktas vid bedömningen av vad som är skäligt arvode. Det kan vara vad som har avtalats med klienten, uppdragets omfattning, dess art, svårighetsgrad och betydelse, liksom advokatens skicklighet, arbetets resultat och andra sådana omständigheter.

Det är Advokaten som har bevisbördan för att debiterat arvode är skäligt. Av utredningen framgår att Advokaten har promenerat till och från ett möte och debiterat 2 500 kronor för gångtiden om sammanlagt en timme. Konsumenttvistnämnden anser att Advokaten varit skyldig att överväga vilka andra och för Konsumenten mindre kostsamma alternativ i fråga om färd sätt som funnits att tillgå, t.ex. att åka taxi eller färdas med kollektivtrafik för en avsevärt mindre kostnad. Den del av arvodet som hänför sig till gångtiden bedöms vara oskälig och ska sättas ned till hälften av beloppet.

Beträffande arvodet i övriga delar anser nämnden att det med hänsyn till ärendets art och omfattning samt det arbete som Advokaten lagt ner är skäligt.

Det arvode som Advokaten debiterat Konsumenten i faktura ska, i enlighet med vad som sagts ovan angående gångtiden, sättas ned med 1 250 kronor.

Beslutet har fattats av Göran Ewerlöf, Anders Forkman och Louise Ungerth

Uppllysning till parterna

Beslutet kan inte överklagas. För mer information om beslutet, se bifogat informationsblad.